

невидимим та надзвичайно сильним супротивником. З другого боку праця у бурхливий період світових воєн і світових бурхливих політичних процесів вказують на той справжній аполітичний патріотизм і гуманізм, який і має бути притаманний лікарю. Саме тому така модель поведінки має бути більш близькою і сприйнятливою для студентів-медиків. Водночас знання про роботи вітчизняних вчених виразно впливають на життєвий досвід при спробах у своїх власних наукових дослідженнях молодих учених.

Таким чином, визнаючи величезний вклад вітчизняних науковців і розвиток мікробіології, вірусології та імунології, необхідно продовжувати наголошувати про їх здобутки при вивченні не лише питань, що прямо вказують на історичні моменти в розвитку науки, але й при розгляді відповідних тем практичних занять, наприклад, холери, чуми тощо.

МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ У ЕКОЛОГІЧНОМУ ВИХОВАННІ НА КАФЕДРІ МІКРОБІОЛОГІЇ І ВІРУСОЛОГІЇ

Л.І. Сидорчук, С.Є. Дейнека, І.Й. Сидорчук

Кафедра мікробіології та вірусології

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Трагедія Чорнобиля – наймасштабніша техногенна катастрофа за всю історію людства, яка з повною очевидністю викрила сучасний критичний стан цивілізації, розвиток якої тривалий час проходив без урахування тенденцій антропогенних порушень у біосфері. Чорнобильська аварія вказала на те, що навіть «мирне» використання у промисловості здобутків науки може стаи джерелом глобальної трагедії. Незворотність впливу таких катастроф відкрила ще одну наукову і водночас соціальну та педагогічну проблему: недостатність знань про механізми та наслідки дій різних доз і природи іонізуючого випромінювання на біосистеми протягом тривалого часу та інформованість про це як спеціалістів, у тому числі медичного профілю, так суспільства загалом. Вадливість цією проблеми призвела до створення численних інститутів та лабораторій, що займаються проблемами радіобіології та радіоекології.

Вищевказане разом із появою нових радіо небезпечних об'єктів та подібних аварій (Фукусіма, Японія, 2011) підводить проблему відстрочених наслідків радіаційних катастроф у ранг найбільш актуальних проблем сучасної екології, біології та медицини. Крім того потік інформації та наукових досліджень з даної проблеми та громадський інтерес як в Україні, так і закордоном постійно зростає, що вимагає підготовки грамотних фахівців, в першу чергу серед медичних працівників, які повинні об'єктивно інформувати суспільство, а також чітко уявляти медико-соціальні наслідки ядерних катастроф.

Таким чином, на кафедрі мікробіології та вірусології вивчення даної проблеми проходить у двох напрямках: вплив іонізуючого випромінювання на імунну систему та радіобіологічна дія на мікроорганізми.

Провідне значення у викладанні впливу іонізуючого випромінювання, а власне його малих доз протягом тривалого часу, є вивчення радіобіологічної дії на механізми неспецифічного протиінфекційного захисту та адаптивного імунітету. У першу чергу це стосується впливу малих доз радіації на фагоцитарну активність поліморфоядерних нейтрофільних гранулоцитів у залежності від стадії фагоцитозу, а також макрофагів/моноцитів. Особливо необхідно наголосити про вплив іонізуючого випромінювання на секреторну та антисекреторну функцію тканинних макрофагів. Малі дози радіації спричиняють збільшення відносної популяції 0-лімфоцитів за рахунок зростання К- та ЛАК-клітин і зниження відносної кількості субпопуляції НК-клітин, що суттєво знижує онкогенний нагляд та ефективність онкозахисту, а також призводить до погіршення загоєння ран.

Важливим є вплив малих доз на проліферацію В-лімфоцитів, що впливає у свою чергу на синтез мало специфічних IgM, та знижує секрецію sIgA, що сприяє зниженню резистентності слизових оболонок. Змінена проліферація В-лімфоцитів підвищує ризик аутоімунних процесів та підвищує сенсibilізацію організму, що і є однією з причин зростання у останні роки кількості алергічних захворювань.

Розглядаючи питання впливу іонізуючого випромінювання на мікроорганізми, слід звернути увагу на підвищення рівня мутацій, особливо серед вірусів, що в свою чергу призводить до росту резистентності до хіміопрепаратів, змін патогенності та вірулентності тощо.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ ВІЛ/СНІДУ В ІНТЕГРОВАНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Л.І. Сидорчук¹, А.С. Сидорчук², І.Й. Сидорчук¹, Л.П. Сидорчук³

1 - Кафедра мікробіології та вірусології, 2 - кафедра інфекційних хвороб та епідеміології, 3 - кафедра сімейної медицини

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

ВІЛ-інфекція і синдром набутого імунodefіциту (СНІД) є однією з найбільш драматичних проблем сучасного суспільства і медицини. Природа кинула людству грізний виклик, нагадуючи про те, що еволюція на планеті не є завершеним процесом, і може спричинити серйозну загрозу людству. Перед вченими всього світу, Всесвітньою організацією охорони здоров'я, іншими медичними інституціями поставлена глобальна задача, від вирішення якої залежить подальше виживання цивілізації.

Будучи відносно новим захворюванням, що швидко і широко поширюється, ВІЛ-інфекція/СНІД характеризується рядом особливостей: своєрідність збудників, пожиттєве вірусноносійство, тривалий асимптомний перебіг, ураження як бідних, так й економічно розвинених країн, специфіка патогенезу і клінічної маніфестації, пов'язаної з постійно прогресуючим зниженням імунної відповіді, виникненням і формуванням ряду опортуністичних інфекцій і окремих форм злоякісних новоутворень, незворотність летального завершення.